
Lietuvos Respublikos Seimui
Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
A.Vivulskio g. 11, 03610 Vilnius
el. paštas: post@socmin.lt
Raštas pateikiamas el. paštu, originalas nebus siunčiamas.

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai
Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
El. paštas: bendrasisd@vrm.lt
Raštas pateikiamas el. paštu, originalas nebus siunčiamas.

MEMORANDUMAS

DĖL VILNIAUS MIESTO BENDRUOMENIŲ PLĖTROS

Vilnius

2020 gruodžio 09 diena

Rašte išdėstyti klausimai ne kartą buvo nagrinėjami Vilniaus bendruomeninėse organizacijose. Vilniaus, bendruomeninės organizacijos siekia didesnės įtakos vietos valdžios sprendimams, didesnio savarankiškumo sprendžiant vietos bendruomenių problemas. Tačiau tam negauna reikiamos paramos iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, nėra joms skirtų specialių ES struktūrinių fondų paramos priemonių. Siekdamos dalyvauti sprendžiant socialines ir ekonomines problemas seniūnijų ir savo miesto lygmeniu, ženkliu prisidėti prie pilietinės visuomenės plėtros gyventojus įtraukiant į valstybės ir savivaldybių sprendimų priėmimą bendruomenės skelbia pagrindinius nedelsiant spręstinus klausimus.

1. Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (SADM) projekto „Dėl Nevyriausybinių organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2021–2024 metų veiksmų plano įgyvendinimo 2.3 priemonės „Remti bendruomeninę veiklą savivaldybėse“ (toliau – Bendruomenių rėmimo priemonė arba Priemonė).

Konstatuojame: 1) neigiamą įtaką Vilniaus ir kitų didžiųjų miestų vietos bendruomenių raidai daro nepakankamas šių bendruomenių veiklų finansavimas. Vilnius pagal sumokamą gyventojų pajamų mokestį (GPM) yra donoras kitoms savivaldybėms, todėl privalo gauti proporcingą dalį lėšų jo gyventojų bendruomenių veiklai; 2) dėl vilkinimo paskelbti Priemonės aprašą, bendruomenės 2017 m. veiklas galėjo pradėti vykdyti tik spalio pabaigoje, o 2018 m. veiklos padėtos vykdyti lapkričio pradžioje, 2019 ir 2020 - rugsėjo mėnesį. Yra nenormalu ir visiškai nepateisinama, kai miestų bendruomenės pagal šį finansavimo modelį yra verčiamos metų veiklas įgyvendinti per 3-4 mėn.

Primigtinai prašome, kad: 1) atsižvelgiant į Vilniaus gyventojų sumokamą GPM pagal Priemonę Vilniui būtų skiriama atitinkama dalis. Vilniaus savivaldybė savo reikmėms iš valstybės biudžeto gauna tik 57 proc. GPM. Todėl prašoma suma Vilniaus bendruomenių reikmėms yra tikrai nedidelė ir būtų bent šiokia tokia kompensacija už Vilniaus „donorystę“ kitoms kaimo ir miestų savivaldybėms; 2) Priemonės aprašas būtų patvirtintas ne vėliau kaip vasario mėn., o savivaldybės paskelbtų konkursus iki balandžio mėn. pabaigos. Tuomet bendruomenės galėtų pradėti vykdyti veiklas žymiai anksčiau.

2. Didžiųjų ir didesnių nei 6 tūkst. gyventojų turinčių miestų bendruomenės dėl visiškai menko finansavimo nėra plėtojamoms. Nei Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, nei Vidaus reikalų ministerija, nei kitos valstybinės institucijos, nei partiniu principu sudarytos miestų savivaldybės realiai neskatina vietos bendruomenių plėtros ir jų įtakos augimo. Dėl ydingos praktikos bendruomenių lyderiai, įskaitant ir seniūnaičius, dažniausiai yra pajėgūs suburti tik bendruomenių aktyvą, veikiantį savanoriškos veiklos pagrindais, tačiau tokie branduoliai, neturėdami nei patalpų, nei finansavimo, vykdyti tolesnės visavertės bendruomenių plėtros yra nepajėgūs.

Konstatuojame, kad tiek valstybės lygmeniu, tiek Vilniaus ir kitų miestų savivaldybių lygmeniu vietos bendruomenių ir seniūnaičių veiklos rėmimas yra tik imituojamas, nesiekiant realiai ženklensio šios veiklos rezultato.

Prašome 2021 metais Vilniaus ir kitų didžiųjų miestų bendruomenių veiklų programų finansavimą iš įvairių šaltinių, įskaitant ir skiriamas savivaldybių lėšas bei ES paramą, padidinti. Vilniaus bendruomenių veiklų finansavimui skirtos lėšos galėtų sudaryti apie 3 mln. Eur. Tai realus reikalavimas, palyginti, pvz., su šiuo metu vien Kauno rajono kaimų ir miestelių vietos veiklos grupėms skiriamu finansavimu, kuris sudaro 3,7 mln. Eur.

3. Kaimo rėmimo programos kaimo ir miestelių bendruomenėms, palyginti su miesto bendruomenėmis, skiriamos milžiniškos lėšos. Negana to, miesto bendruomenės dar turi dalintis su kaimo bei miestelių bendruomenėmis elgetiškus pinigus, skiriamus pagal Bendruomenių rėmimo priemonę.

Prašome, kad šį klausimą nuosekliai ištirtų kompetentingos Lietuvos institucijos iki 2021 m. kovo mėn. Taip pat prašome, jog būtų pateikta lyginamoji kaštų ir naudos analizė, kai lėšos yra

skiriamos kaimų ir miestelių bendruomenėms ir jeigu tokios pat lėšos būtų skiriamos miestų bendruomenėms.

4. Vilniaus ir kitų miestų ES finansuojama priemonė Bendruomenių inicijuota vietos plėtra (toliau – BIVP priemonė), taip kaip ji yra apibrėžiama ES dokumentuose, yra visiškai sužlugdyta.

Konstatuojame, kad už BIVP priemonės įgyvendinimą atsakinga Lietuvos vidaus reikalų ministerija (VRM) nesugebėjo įgyvendinti ES nuostatų.

Prašome, kad iki 2021 kovo mėn., perskirsčius ES paramą, taip pat ir iš nacionalinio biudžeto lėšų, būtų atnaujinta 5-ių didžiųjų miestų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros programa ir jos finansavimui reikalingos lėšos.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, VRM, atitinkamai ir savivaldybės, šiuo metu yra visiškai nepasiruošusios perduoti nevyriausybinėms organizacijoms (NVO) ne mažiau kaip 15 procentų viešųjų paslaugų, kaip tai yra numatyta Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos sutartyje.

Primygtinai prašome, kad nedelsiant, bet ne vėliau kaip iki 2021 metų gruodžio mėn., būtų: a) pradėti stiprinti bendruomeninių organizacijų ir NVO gebėjimai teikti viešąsias paslaugas; b) sustiprinta šių organizacijų materialinė bazė viešosioms paslaugoms teikti; c) parengta viešųjų paslaugų perdavimo NVO įstatyminė bazė, veiksmų planas ir numatytas adekvatus finansavimas. Taip būtų pasiekta, kad 2022 m. ne mažiau 15 procentų viešųjų paslaugų teiktų NVO.

Norime tikėti, kad valstybės ir savivaldybės institucijos ras laiko apsvarstyti keliamas problemas, dalyvaujant taip pat ir bendruomenėms, bei priims sprendimus kardinaliai pakeisiančius esamą padėtį. Esame pasiruošę dalyvauti darbo grupėse ir ieškoti bendrų sprendimų.

Vilniaus bendruomeninių organizacijų sąjungos

pirmininkė

Neringa Kleniauskiene

Tarybos narė

Agnė Minkevičienė

Tarybos narė

Renata Gelažauskiene